

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia

w sprawie użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana”

Na podstawie art. 44 ust. 1, 2 i 3a oraz art. 45 ust. 1 pkt 1-5, 7-9, 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się użytek ekologiczny „Kamieniołom Libana ” na częściach działek ewidencyjnych o numerach: 9, 10/2, 11/4, 96/2, 97/2 119/11, 147/1 obr 29 jednostka ewidencyjna Kraków- Podgórze, o powierzchni 14,82 ha, położony w Krakowie, na terenie dzielnicy XIII Podgórze, zwany dalej „użytkiem ekologicznym”.

2. Obszar i granice użytku ekologicznego określa załącznik nr 1 do uchwały.

3. Wykaz współrzędnych punktów załamania granicy użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana” w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych 2000(VII) stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2. Celem ustanowienia użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana” jest ochrona mozaiki ekosystemów samorzutnie wykształconych w dawnym kamieniołomie wapieni, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych ze stanowiskami rzadkich lub chronionych gatunków zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym oraz murawami kserotermicznymi, ich ostoi oraz miejsc rozmnażania, sezonowego przebywania.

§ 3. Na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;

- 7) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 9) umieszczania tablic reklamowych.

§ 4. Ustala się następujące sposoby ochrony czynnej użytku:

- 1) monitoring stanu siedlisk przyrodniczych;
- 2) sukcesywne usuwanie drzew, krzewów i roślinności oddziałującej negatywnie na przedmiot ochrony;
- 3) podejmowanie działań mających na celu eliminację inwazyjnych gatunków obcych;
- 4) utrzymanie i odtwarzanie oraz tworzenie nowych zbiorników wodnych jako siedlisk rozrodu płazów;
- 5) wyznaczanie tras, ścieżek edukacyjnych ograniczających swobodną penetrację obszaru;
- 6) prace na terenie użytku należy wykonywać pod nadzorem przyrodniczym.

§ 5. Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym sprawuje Prezydent Miasta Krakowa.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

UZASADNIENIE

Ustawową kompetencją rady gminy wynikającą z art. 44 ust. 1 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody jest ustanawianie form ochrony przyrody. Jedną z form ochrony przyrody jest użytek ekologiczny.

Zgodnie z art. 42 przywołanej ustawy: „użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”.

Projektowany użytek ekologiczny „Kamieniołom Libana” o powierzchni 14,82 ha obejmuje części działek ewidencyjnych o numerach: 9, 10/2, 11/4, 96/2, 97/2, 119/11, 147/1 obr 29 jednostka ewidencyjna Kraków - Podgórze. Grunty te stanowią własność Gminy Miejskiej Kraków lub Skarbu Państwa.

Celem ustanowienia użytku ekologicznego na terenie kamieniołomu Libana jest ochrona mozaiki ekosystemów samorzutnie wykształconych w dawnym kamieniołomie wapieni, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych ze stanowiskami rzadkich lub chronionych gatunków zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym oraz murawami kserotermicznymi, ich ostoi oraz miejsc rozmnażania, sezonowego przebywania. Projektowany użytek ekologiczny „Kamieniołom Libana” obejmuje obszar położony w granicach Dzielnicy XIII Podgórze, pomiędzy aleją Powstańców Śląskich, ulicą Swoszowicką, Kopcem Krakusa i Cmentarzem Podgórskim. Jest to teren w znacznej części ukształtowany pod wpływem prowadzonej w ubiegłych stuleciach działalności górniczej. Są to tereny dawnego kamieniołomu ze zróżnicowanymi niewielkimi zbiornikami wodnymi, ściany wyrobiska wraz z przyległymi pasami wierzchowiny z roślinnością ciepłolubną oraz niewielkie kompleksy o charakterze leśnym w obrębie dna wyrobiska i nieco większe na wierzchowinie.

W celu udokumentowania walorów przyrodniczych przedmiotowego terenu zostało wykonane przez Zarząd Zieleni Miejskiej opracowanie Uwarunkowania przyrodnicze projektowanego użytku ekologicznego Kamieniołom Libana” przy ul. Swoszowickiej w Krakowie”.

Jednym z najistotniejszych walorów przyrodniczych terenu jest mozaikowość zbiorowisk roślinnych - roślinności drzewiastej, roślinności siedlisk wodnych, wilgotnych oraz muraw naskalnych będących siedliskiem wielu rzadkich i chronionych gatunków zwierząt. Na terenie Kamieniołomu Libana i w jego najbliższym sąsiedztwie na wierzchowinie stwierdzono łącznie 286 gatunków roślin naczyniowych. W całym kamieniołomie obserwowano blisko 40 rzadkich i chronionych gatunków zwierząt. Należą do nich takie gatunki jak: traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, ropucha szara *Bufo bufo*, żaba zielona *Pelophylax esculentus complex*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix* jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, zalotka białoczerna *Leucorrhinia albifrons* zalotka większa *Leucorrhinia*

pectoralis, trzmiel rudy *Bombus pascuorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*, *Carabus coriaceus*, modraszka nieparek *Lycaena dispar*, ślimak winniczek *Helix pomatia*, kawka *Corvus monedula*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, sikora modraszka *Cyanistes caeruleus*, bogatka *Parus major*, sroka *Pica pica*, kokoszka wodna *Gallinula chloropus*, łyska *Fulica atra*, pustulka *Falco tinnunculus*, gołąb skalny *Columba livia*, łabędź niemy *Cygnus olor*, kos *Turdus merula*, kwiczoł *Turdus pilaris*, paszkot *Turdus viscivorus*, sójka *Garrulus glandarius*, myszołów *Buteo buteo*, kruk *Corvus corax*, gawron *Corvus frugilegus*, wrona siwa *Corvus corone*, zimorodek *Alcedo atthis*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, karlik średni *Pipistrellus kuhli*, nocki *Myotis spp.*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*. Na uwagę zasługuje zgięta *Paragus quadrifasciatus*. Jest to ciepłolubny gatunek mszycożernego bzyga, związany z otwartymi murawami i zaroślami kserotermicznymi. *P. quadrifasciatus* wykazywany był dotychczas w Polsce tylko z Krakowa oraz Pojezierza Mazurskiego oraz trzech niepublikowanych stanowisk w Kotlinie Szczercowskiej, Dolinie Nidy i Nizinie Sandomierskiej. Faunę ciepłolubnych owadów reprezentuje również długoskrzydłak sierposz *Phaneroptera falcata* (Czerwona Lista-NT), mrówka czterokropka *Dolichoderus quadripunctatus* (CL -NT) i gmachówka *Camponotus fallax* (CL-NT), klecanka rdzaworożna *Polistes dominula* (*P. gallicus auc.*, Czerwona Księga - CR), *Brachypalpus valgus* (CL-NT), szarańczak napierśnik torfowiskowy *Stethophyma grossum* (CL-VU). Płytkie i ciepłe zbiorniki są miejscem licznego występowania lwinki *Odontomyia tigrina*. Gatunek ten podobnie jak większość przedstawicieli lwinkowatych bardzo zmniejsza swoją liczebność, w Krakowie i okolicach spotykane są sporadycznie. *O. tigrina* w Polsce współcześnie notowana jest już tylko na zaledwie kilku stanowiskach.

Dużą wartość przyrodniczą posiadają również występujące na terenie kamieniołomu naturalne i antropogeniczne składniki przyrody nieożywionej: skały, formy powierzchni terenu, gleby oraz wody powierzchniowe i podziemne wraz z procesami, które je tworzą i modyfikują. Należy wymienić tu przede wszystkim: 1) kluczowe dla zróżnicowania siedlisk oraz pozostające w łączności z wodami podziemnymi powierzchniowe zbiorniki wodne, 2) aktywne procesy geomorfologiczne w ścianach kamieniołomu i towarzyszące im formy erozyjne (żleby) i akumulacyjne (stożki usypiskowe, rumowiska), 3) profil wapieni uławiconych górnej jury, 4) formy tektoniczne w postaci spękań ciosowych, 5) formy krasu kopalnego takie jak studnie i kanały krasowe. Posiadają one również wartości krajobrazowe, naukowe, edukacyjne i kulturowe, nadające im cechy dziedzictwa geologicznego. Na zachowanie zasługują również częściowo zasiedlone w wyniku wtórnej sukcesji roślinnej obiekty dziedzictwa górniczego, elementy wyrobiska i zwałowisko, ślady technik odspajania skały oraz zabudowania przemysłowe.

Z uwagi na konieczność ochrony różnorodności biologicznej ekosystemów wykształconych w dawnym kamieniołomie zasadnym jest wprowadzenie czynnej ochrony oraz opracowanie zasad udostępnienia terenu. Podstawą do prowadzenia działań na terenie użytku ekologicznego powinien być plan ochrony i udostępnienia terenu sporządzony w formie graficznej i opisowej wg zasięgu zbiorowisk roślinnych, z zaznaczonymi stanowiskami gatunków roślin grzybów i zwierząt wymagających ochrony czynnej, oraz wskazanie odpowiednich metod, sposobu i harmonogramu monitoringu przyrodniczego, planu zadań ochronnych oraz udostępnienia terenu.

Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych na terenie użytku ekologicznego polega na prowadzeniu działań zmierzających do utrzymania istniejących walorów przyrodniczych, w tym zachowaniu miejsc rozrodu płazów, zwalczaniu gatunków

inwazyjnych i nielegalnie introdukowanych, podejmowaniu działań ograniczających niekontrolowane przemieszczanie się ludzi po terenie użytku ekologicznego. Działania związane z ochroną czynną użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana” realizowane będą w oparciu o monitoring przyrodniczy, zgodnie z przyjętą metodyką, zakresem i harmonogramem. Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie opracuje plan monitoringu, ochrony i udostępnienia użytku ekologicznego w terminie do 12 miesięcy od dnia ustanowienia użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana”.

Na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, w odniesieniu do użytku ekologicznego, mogą być wprowadzone zakazy określone w art. 45 ustawy o ochronie przyrody. Spośród proponowanych przez ustawodawcę 11 zakazów, wybrano 9 dostosowanych do potrzeb związanych z ochroną użytku. Są to:

- 1) zakaz niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- 2) zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) zakaz uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- 4) zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 5) zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 6) zakaz zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- 7) zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 8) zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 9) umieszczania tablic reklamowych.

Z listy zakazów, określonych w art. 45 ustawy o ochronie przyrody, nie wybrano następujących zakazów:

- 1) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- 2) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych.

gdyż nie znajdują zastosowania w stosunku do realizacji celów ochrony użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana”.

Podjęcie uchwały wywoła skutki finansowe dla budżetu miasta Krakowa. Dla ustanowionego użytku należy wykonać tablicę informacyjną, której koszt szacuje się na kwotę około 3 500 zł. W związku z koniecznością prowadzenia ochrony czynnej mogą być ponoszone koszty monitoringu oraz wykonywania zabiegów niezbędnych dla zachowania celów i przedmiotu ochrony.

Projekt uchwały podlegał konsultacjom z mieszkańcami Krakowa, Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego, Komisją Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska.

Rada Dzielnicy XIII Podgórze zaopiniowała pozytywnie projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie postanowieniem OP.625.1.2022.TC z dnia 27.05.2022 r. uzgodnił projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Kamieniołom Libana” w Krakowie.

Mając powyższe na względzie przedłożenie Radzie Miasta Krakowa projektu uchwały jest uzasadnione.